Zespół Szkół w Krzymowie
Szkoła Podstawowa
im. Mikołaja Kopernika
Gimnazjum
im. Papieża Jana Pawła II

Program profilaktyki „Twoja Przyszłość”
na lata szkolne
2015/2016, 2016/2017, 2017/2018

Ideały są jak gwiazdy. Jeśli nawet nie możemy
ich osiągnąć, to należy się według nich orientować.
G.B. Shaw

Opracował: Zespół ds. programu profilaktyki i oświaty zdrowotnej

Lider: Kinga Zielińska-Szczepamiak ……..……
Agata Mrowicka ……
Mikołajczak Renata ……
Dopytalska Marzena ……
Kamila Brzęcka ……
Remigiusz Ignaczak ……

Przewodniczący Rady Pedagogicznej

Przewodniczący Rady Rodziców

Przewodniczący Samorządu Uczniowskiego ……..

Spis treści

I Wprowadzenie 3

II Podstawa prawna 3

III Gotowość szkoły do realizacji działań profilaktyki szkolnej 5

- Co robimy dobrze?
- Z czym mamy problem?

V Założenia szkolnej profilaktyki 6

- Główny cel profilaktyki szkolnej.
- Zadania/działania do realizacji na najbliższe lata:

  I. Szkoła bez przemocy i agresji.
  II. Promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia.
  III. Dostrzeganie potrzeb drugiego człowieka, kształtowanie wrażliwości i empatii.
  IV. Uzależnieniom STOP. Działania atydyskryminacyjne.
  V. Aktywny Rodzic w działaniach wychowawczych i profilaktycznych szkoły.
  VI. Stała współpraca z Instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach wychowawczych i profilaktycznych.

- Reguły postępowania nauczycieli, niepedagogicznych pracowników szkoły.
- Sposoby diagnozowania, monitorowania problemów.
- Informacja o ewaluacji programu.
- Oczekiwane efekty.
- Załączniki do programu profilaktyki:

1. Harmonogram działań na dany rok szkolny.
2. Tematyka godzin wychowawczych na dany rok szkolny /propozycja dla nauczycieli/.
3. Interwencja kryzysowa – wskazania dla nauczycieli, rodziców/ prawnych opiekunów.
4. Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją.
   Strategie działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
5. Zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego lub inną formą rażenia zbiorowego. Podstawowe zasady postępowania w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia ładunkami wybuchowymi.
6. Zapobieganie samobójstwom dzieci i młodzieży.
7. Mobbing i bullying w szkole.

VI Wytyczne Rządowego program na lata 2014-2016 – Bezpieczna i przyjazna szkoła ... 8

I Wprowadzenie

Termin profilaktyka wywodzi się z języka greckiego, oznacza *strzec się, zapobiegać*. W praktyce znaczenie to wiąże się z zapobieganiem niekorzystnym zjawiskom. Profilaktykę rozumie się jako proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Program profilaktyki *Twoja przyszłość* jest adresowany do uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum Zespołu Szkół w Krzymowie. Stanowi on uzupełnienie programu wychowawczego. Został napisany zgodnie z takim rozumieniem profilaktyki społecznej, w którym chcemy wspierać czynniki chroniące i minimalizować wpływ czynników ryzyka. Założenia programu koncentrują się na budowaniu poczucia odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka, kształtowaniu osobowości uwzględniającej system wartości – wychowanie. Program ten jest dostosowany do warunków szkoły i wieku rozwojowego uczniów, odpowiada na realne problemy oraz zagrożenia pojawiające się w szkole i środowisku, uwzględnia w danym roku szkolnym podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa związane z profilaktyką i wychowaniem.

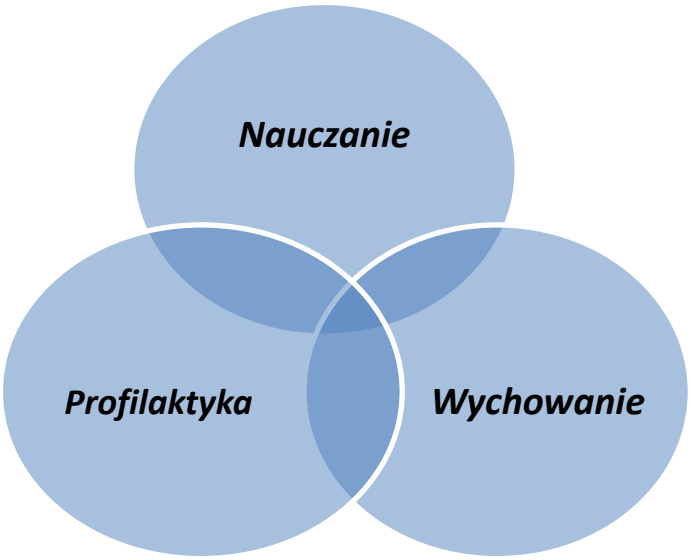

II Podstawa prawna

I. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r., Nr 256 poz. 2572; obowiązuje od 17 grudnia 2004 r.).
II. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
III. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 z późniejszymi zmianami: Dz. U. z 2006r. Nr 7 poz. 47 i 48; Dz. U. z 2006r Nr 66 poz. 469; Nr 120 poz. 826).
IV. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami).

V. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).

VI. Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 23 lipca 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 180 poz. 1108). Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. Nr 111, poz. 535; z późniejszymi zmianami - Dz.U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz.U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.).

VII. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. Nr 180, poz. 1493).

VIII. Rozporządzenie MENiS z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletniego w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (Dz. U. Nr 178 z 2004 r., poz. 1833).

IX. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz. 17).

X. Programy narodowe i krajowe:

- Narodowy Program Zdrowia (2007 - 2015)
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2006 - 2010)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii (2006 – 2010)
- Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV (2007 – 2011)
- Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2004 – 2014)
- Narodowy Plan Działań na rzecz Dzieci (2004 – 2012)
- Narodowy Program Zdrowia (2007 – 2015)
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego (2009 – 2013)
- Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce (2008 – 2011)

XI. Rozporządzenie MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach

XII. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych

XIII. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 maja 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego

XIV. Statut Zespołu Szkół w Krzymowie

XV. Program Wychowawczy Zespołu Szkół

XVI. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

XVII. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. poz. 1113).

III Gotowość szkoły do realizacji działań profilaktyki szkolnej

- Program odpowiada na realne potrzeby i zagrożenia pojawiające się w szkole i środowisku.
- Formy i sposoby działań z zakresu profilaktyki dostosowane są do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska szkolnego.
- W realizację zadań włączają się wszyscy nauczyciele, we współpracy z Rodzicami i instytucjami lokalnymi.
- Kadra pedagogiczna posiada odpowiednie kwalifikacje, nauczyciele na bieżąco uczestniczą w doskonaleniu zawodowym
- Pedagog oraz inni specjaliści szkolni wspierają działania nauczycieli i wychowawców.
- Szkoła współpracuje z instytucjami wspierającymi szkołę fachową pomocą w zakresie wychowania i profilaktyki.

IV Diagnoza sytuacji szkolnej

Diagnoza stanu została sporządzona w oparciu o obserwacje prowadzone przez nauczycieli i pracowników szkoły, wywiady z nauczycielami i uczniami, wyniki ankiet dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Co robimy dobrze?	**Z czym mamy problem?**
▪ uczniowie w szkole czują się bezpiecznie ▪ dzieci i młodzież czują się zauważone i docenione na różnych płaszczyznach ▪ monitorujemy i przeciwdziałamy uzależnieniom wśród uczniów ▪ uczestniczymy w akcjach charytatywnych – uczymy empatii ▪ współpracujemy z Rodzicami i Instytucjami wspomagającymi szkołę w działaniach wychowawczo – profilaktycznych ▪ promujemy właściwe postawy w środowisku lokalnym	▪ nie wszyscy uczniowie stosują się do zasad szkolnego Regulaminu Bezpieczeństwa ▪ uczniowie spotykają się z obojętnością ze strony kolegów i koleżanek w trudnych sytuacjach ▪ niektórzy uczniowie zbyt często jedzą niezdrową żywność ▪ nie wszyscy uczniowie stosują się do uwag i próśb nauczycieli dyżurujących ▪ zdarzają się przejawy złości i agresji ▪ nie wszyscy uczniowie noszą elementy odblaskowe

V Założenia szkolnej profilaktyki

Główny cel profilaktyki szkolnej	**Wzmocnienie bezpieczeństwa i pozytywnej integracji uczniów Zespołu Szkół w Krzymowie**
Zadania/działania do realizacji na najbliższe lata	I. Szkoła bez przemocy i agresji. II. Promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia. III. Dostrzeganie potrzeb drugiego człowieka, kształtowanie wrażliwości i empatii. IV. Uzależnieniom STOP. Działania antydyskryminacyjne. V. Aktywny Rodzic w działaniach wychowawczych i profilaktycznych szkoły. VI. Stała współpraca z Instytucjami wspierającymi szkołę w działaniach wychowawczych i profilaktycznych. Program profilaktyki uwzględnia następujące działania: – informacyjne – edukacyjne – integracyjne – wdrażające ustalone umiejętności – interwencyjne.
Reguły postępowania nauczycieli, niepedagogicznych pracowników szkoły	· Kierowanie uwagi na wzmacnianie czynników chroniących. · Nauczyciel nie ogranicza się tylko do przekazywania informacji o uzależnieniach. · W planowanych działaniach angażuje się różne sfery życia wychowanka (emocje, wolę, refleksję nad sobą). · Nauczyciela zobowiązuje się do prowadzenia refleksji nad codziennymi działaniami (sposób odnoszenia się do dzieci, stawianie wymagań, przygotowanie lekcji, sposób oceniania itp.) · Konsekwencja w działaniach, wspólna motywacja nauczycieli. · Działalność w ramach pierwszego poziomu profilaktyki. · Angażowanie do współpracy ludzi, którzy znają i rozumieją specyfikę pracy z dziećmi i młodzieżą.
Sposoby diagnozowania, monitorowania problemów	– Celem diagnozy jest uzyskanie możliwie pełnej informacji o funkcjonowaniu uczniów w rozmaitych obszarach. – Większość informacji o sytuacji wychowawczej w szkole pochodzi z naturalnej bieżącej obserwacji życia szkoły i zachowań poszczególnych osób wchodzących w skład tej społeczności. – Narzędziami pomocniczymi w prowadzeniu diagnozy jest badanie dokumentów. – Diagnozując problem, a także monitorując go prowadzi się również wywiady, rozmowy kierowane, dyskusje, spotkania, badania ankietowe.

Informacja o ewaluacji programu	· Podczas tworzenia programu uwzględniono funkcjonowanie dzieci i młodzieży w zespole szkół. · Ocena programu odbywać się będzie w warunkach szkolnych. · Może być ona wewnętrzna, czyli prowadzona przez nauczycieli/ wychowawców realizujących program, lub zewnętrzna, czyli organizowana przez osoby nie uczestniczące w sposób bezpośredni w procesie kształcenia i wychowania. · Wnioski z niej wypływające są wykorzystywane do modyfikacji i ulepszenia programu.
Oczekiwane efekty	– Uczeń zna zagrożenia współczesnego świata i potrafi im zapobiegać. – Dostrzeganie wartości każdego ucznia w grupie, zespole klasowym. – Umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach. – Umiejętność komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. – Znajomość swoich mocnych i słabych stron, umiejętność dokonywania samooceny. – Umiejętność planowania działań i świadomego podejmowania decyzji. – Uczniowie współgospodarzami placówki. – Rozumienie wartości zdrowia oraz umiejętność troszczenia się o siebie. – Racjonalnie gospodarowanie czasem wolnym ze szczególnym uwzględnieniem aktywność i fizycznej. – Rodzice współdziałają ze szkołą w różnorakich poczynaniach i działaniach. – Rodzice wspierani przez nauczycieli i specjalistów poszerzają wiedzę z zakresu profilaktyki oraz umiejętności postępowania w konkretnych sytuacjach.
Załączniki do programu profilaktyki	1. Harmonogram działań na dany rok szkolny. 2. Tematyka godzin wychowawczych na dany rok szkolny /propozycja dla nauczycieli/. 3. Interwencja kryzysowa – wskazania dla nauczycieli, rodziców/ prawnych opiekunów. 4. Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją. Strategie działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem. 5. Zagrożenia podłożeniem ładunku wybuchowego lub inną formą rażenia zbiorowego. Podstawowe zasady postępowania w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia ładunkami wybuchowymi. 6. Zapobieganie samobójstwom dzieci i młodzieży. 7. Mobbing i bullying w szkole.

VI Wytyczne Rządowego program na lata 2014-2016 – Bezpieczna i przyjazna szkoła.

W naszej szkole wdraża się założenia nowej koncepcji zwanej ***profilaktyką pozytywną***, polega ona na:

1. Odkrywaniu i wzmacnianiu zasobów i potencjału jednostki, w tym na promowaniu pozytywnych umiejętności życiowych u dzieci i młodzieży.
2. Odkrywaniu i wzmacnianiu zasobów i potencjałów bliskiego środowiska rodzinnego i szkolnego.

Szkoła promuje także założenia ***profilaktyki zintegrowanej,*** która promuje całościowe spojrzenie na różnorodne formy zagrożeń w wieku rozwojowym oraz kompetencje życiowe, którymi powinien dysponować młody człowiek.

Charakterystyka nowej bezpiecznej szkoły:

1. Wysokie oczekiwania, standardy, przy równoczesnym udzielaniu wsparcia uczniom i ich rodzicom przez nauczycieli i pozostały personel szkoły.
2. Wsparcie i przyjazne relacje z kolegami.
3. Ogólny etos, eksponowane wartości i dobra atmosfera szkoły.
4. Zdecydowana niezgoda na jakiekolwiek formy przemocy.
5. Dostarczanie uczniom okazji do zdobywania pozytywnych doświadczeń, osiągnięcia sukcesu w znaczących zadaniach, ponoszenia odpowiedzialności.
6. Stwarzanie poczucia ładu i porządku w otoczeniu.
7. Możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.

Czynniki ryzyka dla dziecka związane ze szkołą:	Czynniki chroniące dziecko związane ze szkołą:
– przemoc rówieśnicza; – odrzucenie przez rówieśników; – słaba więź ze szkołą; – niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli); – destrukcyjna grupa rówieśnicza; – niepowodzenia szkolne.	– poczucie przynależności; – pozytywny klimat szkoły; – prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza; – wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy; – okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć; – zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy.

Kluczowe znaczenie ma klimat szkoły zwłaszcza relacje społeczne – zarówno między nauczycielami, a uczniami, personelem szkoły a rodzicami, jak i między samymi uczniami, oraz wzajemne wsparcie.

Nasza szkoła ma być przyjaznym miejscem, w którym doświadcza się sukcesów, buduje u ucznia zaufanie do otoczenia, poczucie przynależności i więzi ze szkołą.

Więź ta to najważniejszy czynnik chroniący. Osiągnięcia szkolne, uznanie ze strony nauczyciela podnoszą poczucie własnej wartości ucznia, zaufanie do własnych możliwości i motywację do rozwoju.

Szkoła realizuje główne założenia i rekomendacje rządowego programu:

1. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.
2. Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.
3. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.

Odbiorcy programu:

- uczniowie i nauczyciele;
- inni pracownicy szkoły;
- Rodzice uczniów;
- Instytucje i podmioty wspierające szkołę w środowisku.